

De liederen, die bij dit verhaal passend kunnen worden gezongen, staan op liederenblaadje no K. Men zie het „Woord vooraf” op bladzijde 5.

In het eenvoudige stadje in Judéa, waar hij al jarenlang met zijn vrouw Elisabeth gewoond had, was de oude priester Zacharias thuisgekomen. Hij was naar Jeruzalem geweest, om daar — in de beurt zijner dagorde — zijn dienst in de tempel te vervullen Nu kwam hij thuis. Maar anders, dan hij heenging Elisabeth bemerkte dat onmiddellijk, toen ze hem begroette: haar man kon niet spreken! Hij was stom! Bedroefd en verbaasd, verschrikt ook, merkte ze dat.

En in de dagen, kort na zijn terugkomst, wist Zacharias haar mede te delen, wat er gebeurd was. Misschien wel doordat hij het verhaal, het droeve en toch blijde verhaal, voor haar opschreef op wastafeltjes

Hij was in de tempel geweest. Daar mocht hij de wierook branden op het reukofferaltaar in het Heilige: een heerlijke dienst, die een priester maar ééns in zijn leven ten deel viel. En toen hij eerbiedig bij het altaar stond met het reukwerk en de brandende kolen, had hij plotseling naast het reukaltaar een lichtende gestalte gezien: een engel!

De engel Gabriël was dat geweest.

Die was tot hem gezonden met een goddelijke boodschap.

Elisabeth en Zacharias hadden geen kind. Ze hadden vaak en vurig tot God om een kind gebeden, maar hun gebed was niet verhoord geworden en nu waren ze zó oud, dat ze op de vervulling van hun wens, op de geboorte van een eigen kind niet meer rekenden.

Gabriël was het goddelijk antwoord op hun bidden komen brengen. Hij had gezegd: „Wees niet bevreesd, Zacharias, want uw gebed is verhoord en uw vrouw Elisabeth zal u een zoon baren, en gij zult hem de

naam Johannes geven. Velen der kinderen Israëls zal hij bekeren tot den Heere, hunnen God. En hij zal voor Zijn aangezicht uitgaan in de geest en de kracht van Elia, om de harten der vaders te keren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de gezindheid der rechtvaardigen, ten einde den Heere een weltoegerust volk te bereiden.”

Zacharias had de belofte, die de engel hem verkondigde, niet dadelijk kunnen geloven — hij had een teken gevraagd, dat hem het geloven gemakkelijker maken zou. Hij had een teken gekregen — maar dat teken was tegelijkertijd een straf geweest. Hij zou stom zijn, hij zou niet kunnen spreken, totdat gebeurd zou wezen, wat de engel hem had aangezegd.

Zacharias had gevoeld en begrepen, dat die straf goed was. Want hij had niet getwijfeld aan een engelenwoord alleen, hij had aan Gods woord getwijfeld. Gods woord, dat Gabriël hem bracht en waarin Gabriël herinnerde aan Gods woord, door Gods profeten gebracht. Had niet eeuwen geleden reeds Maleachi gesproken — en bijna dezelfde woorden had Gabriël gebruikt ! — over den man, die als voorloper van den Messias komen zou, om de harten der vaders te keren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de gezindheid der rechtvaardigen? En had Maleachi dien voorloper ook niet genoemd Elia? Als gelovig Israëliet, als getrouw priester, kende Zacharias deze profetie toch! En nu Gods bode hem de vervulling daarvan kwam aankondigen, aarzelde hij om te geloven...!

Zo was Zacharias thuisgekomen: gestraft en beschaamd, maar vooral ootmoedig en blijde, omdat de Heere Zijn belofte vervullen ging en omdat in de vervulling van die belofte voor Zacharias en Elisabeth een bijzondere verhoring van hun gebed besloten lag. Zo wachtte Zacharias op de geboorte van zijn beloofden zoon

26

Vijf, zes maanden waren voorbij gegaan. Toen kwam in het huis van Zacharias en Elisabeth een onverwachte, een lieve gast: Maria, uit Nazareth. Vanuit het Noorden, vanuit Galiléa, was ze gekomen om haar verwante Elisabeth een bezoek te brengen. Ze wist van Elisabeths geheim: zij wist, dat Elisabeth een zoon krijgen zou. God had het haar laten boodschappen.

Maar veel heerlijker was Gods boodschap geweest, die haar zelve meer rechtstreeks betrof.

Dezelfde hemelbode, die aan Zacharias verschenen was, was ook in Nazareth gekomen. Daar had hij Maria gezegd: „Wees gegroet, gij begenadigde, de Heere is met u.” En toen ze, ontroerd door de verschijning en door de woorden, nog overlegde, wat die wondere woorden te betekenen hadden, was de engel doorgestaan: „Wees niet bevreesd, Maria; want gij hebt genade gevonden bij God. En zie, gij zult zwanger worden en een Zoon baren, en gij zult Hem de naam Jezus geven. Deze zal groot zijn en Zoon des Allerhoogsten genaamd worden, en de Heere God zal Hem de troon zijns vaders David geven, en Hij zal koning zijn over het huis van Jakob tot in eeuwigheid, en zijn koningschap zal geen einde nemen.”

Dat was de vervulling van Gods belofte aan Abraham, aan Izaäk, aan Jakob, aan Zijn volk Dat was de aankondiging van de geboorte van den Messias, den Zaligmaker van zondaren. Maria had in nederige overgave het hoofd gebogen en gezegd: „Zie de dienstmaagd des Heeren; mij geschiede naar uw woord.” En kort nadat de engel van haar heen gegaan was, had Maria de reis ondernomen naar Juda, naar Elisabeth. Want met Elisabeth kon en wilde ze spreken over het heerlijk geheim, dat God haar geopenbaard had. Over de grote genade ook, die Hij aan Elisabeth en Zacharias schonk.

Maria bereikte Zacharias' stad, bereikte Zacharias'

woning. En toen Elisabeth de groet van Maria hoorde, waarmede deze de woning binnentrad, toen werd Elisabeth met den heiligen Geest vervuld. Luid sprak zij: „Gezegend zijt gij onder de vrouwen en gezegend is de vrucht van uw schoot. En waaraan heb ik dit te danken, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt? En zalig is zij, die geloofd heeft, want wat vanwege den Heere tot haar gezegd is, zal volbracht worden.”

Maria hoorde die woorden — ze zonken diep in haar hart. En ze openden dat hart, zodat het uitbrak in een lofzang ter ere van God. Ter ere van God, Die een eenvoudig meisje zo grote genade schonk, dat zij de moeder van den Zaligmaker worden mocht; Die Zijn belofte aan de vaders, de belofte aan Abraham en diens nakomelingen gedaan, vervullen ging.

„Mijn ziel maakt groot den Heere, en mijn geest heeft zich verblijd over God, mijnen Zaligmaker, omdat Hij heeft omgezien naar de lage staat zijner dienstmaagd.

Want zie, van nu aan zullen mij zalig prijzen alle geslachten, omdat grote dingen aan mij gedaan heeft de Machtige.

En heilig is Zijn naam, en Zijne barmhartigheid van geslacht tot geslacht voor wie Hem vrezen.

Hij heeft een krachtig werk gedaan door Zijnen arm, en Hij heeft hoogmoedigen in de overlegging huns harten verstrooid; Hij heeft machtigen van de troon gestort en eenvoudigen verhoogd, hongerigen heeft Hij met goederen vervuld en rijken heeft Hij ledig weggezonden.

„Hij heeft zich Israël, Zijnen knecht, aangetrokken, om te gedenken aan barmhartigheid, — gelijk Hij gesproken heeft tot onze vadersen.”

De gast uit Nazareth was enkele maanden gebleven; was weer naar huis teruggekeerd.

En wat Gabriël in de naam des Heeren aan Zacharias had beloofd, werd vervuld: de zoon van Zacharias en Elisabeth werd geboren. Familieleden en vrienden kwamen, toen het kind op de achtste dag zou worden besneden, toen het een naam krijgen zou. Ze spraken over die naam; en de naam Johannes, die Elisabeth zeide dat het kind dragen zou, keurden ze af. Niemand immers in de hele familie heette zo! En zij wisten niet, dat de engel die naam genoemd had; dat de engel gezegd had: „Gij zult hem de naam Johannes geven”. Wanneer Elisabeth dan niet haar zoon naar een van de familieleden wilde noemen, dan moest de vader, dan moest Zacharias maar beslissen, vonden zij. Dat be-
duidden ze den ouden priester. Die wenkte, dat hij een schrijftafeltje wilde hebben en met de ijzeren stift kraste hij in het was, waarmede het plankje bedekt was, de woorden: „Johannes is zijn naam.”

Op hetzelfde ogenblik kon Zacharias weer spreken! En het eerste wat hij sprak, het eerste wat hij zong was een loflied ter ere van God, Die naar Zijn volk omzag en aan dat volk verlossing bracht. Over den komenden Messias zong Zacharias; en over het voorrecht, dat zijn kind een profeet Gods zou mogen wezen om voor dien Messias uit te gaan, om voor dien Messias de weg te bereiden en van dien Messias tot het volk van Israël te spreken.

„Geloofd zij de Heere, de God van Israël, want Hij heeft omgezien naar zijn volk en heeft het verlossing gebracht, en heeft ons een hoorn des heils opgericht, in het huis van David, Zijnen knecht, — gelijk Hij gesproken heeft door de mond Zijner heilige profeten van oudsher — om ons te redden van onze vijanden en uit de hand van allen, die ons haten, om barmhartigheid te betonen aan onze vaders en te gedenken aan Zijn heilig verbond, aan de eed, die Hij zwoer aan Abraham, onzen vader, dat Hij ons zou geven, zonder vreze, uit

de hand der vijanden verlost, Hem te dienen, in heiligheid en gerechtigheid voor Zijn aangezicht, al onze dagen.

En gij, kind, zult een profeet des Allerhoogsten heten; want gij zult uitgaan voor het aangezicht des Heeren, om zijn wegen te bereiden, om aan Zijn volk te geven kennis van heil in de vergeving hunner zonden, door de innerlijke barmhartigheid van onzen God, waarmede de Opgang uit de hoogte naar ons zal omzien, om hen te beschijnen, die zitten in duisternis en schaduw des doods, om onze voeten te richten op de weg des vredes.”

Vanuit Nazareth had — enkele maanden later — Maria opnieuw een verre tocht ondernomen. Moeten ondernemen Keizer Augustus, de machtige heerser over het Romeinse Rijk, had een bevel uitgevaardigd, dat de gehele wereld beschreven zou worden. Hij wilde op lange lijsten de namen van zijn onderdanen en hun bezittingen vermeld weten, om die te gebruiken, wanneer hij ze voor regeringsmaatregelen nodig hebben zou.

De onderdanen van Augustus, die in Palestina woonden, moesten, voor die beschrijving, gaan naar het dorp, van waar hun geslacht afkomstig was en waar zij misschien nog bezittingen hadden.

Zo was het gekomen, dat Maria met haar bruidgom, met Jozef, de lange reis van Nazareth naar Bethlehem, ver in het Zuiden, maken ging. Eerst trokken ze oostwaarts, Galiléa door, de Jordaan over. Dan, in het over-Jordaanse land, togen ze naar het Zuiden, om in de buurt van Jericho opnieuw de Jordaan over te steken en door het gebied van Judea naar Bethlehem te reizen. Naar Bethlehem, de oude stad, waar David was geboren, hun koninklijke voorvader.

Vol was het in Bethlehem, toen Jozef en Maria aan-
30

kwamen. Er waren daar veel méér gasten aangekomen, die voor de beschrijving in Bethlehem wezen moesten. En het was Jozef onmogelijk, om in de herberg plaats te vinden voor zich en voor zijn bruid. Hij was dankbaar, toen hem eindelijk onderkomen aangeboden werd in een verblijfplaats voor het vee van een Bethlehemsen boer.

Daar, in die eenvoudige stal, had het grote wonder plaats, dat de vervulling van Gods belofte was. Daar werd de Zaligmaker geboren. Wat God door de profeten aan Zijn volk had beloofd, wat Gabriël aan Maria in Nazareth had verkondigd, werd vervuld. „En zij baarde haren eerstgeboren Zoon en wikkelde Hem in doeken en legde hem in een kribbe, omdat voor hen geen plaats was in de herberg.”

Buiten, in het veld van Bethlehem-Efratha, was de nacht.

In die nacht bewaakten herders hun kudden. Stil was het om hen heen.... Hun vuren vlamden; boven hun hoofden schitterden duizenden sterren.

Plotseling een hemels licht! In brede bundel viel het naar omlaag. En in de omstraling van de heerlijkheid des Heeren stond een engel bij de herders.

Verbaasd en bevreesd keken de mannen op naar de lichtende gestalte.

Maar de engel zei tot hen: „Weest niet bevreesd, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die heel het volk zal ten deel vallen: U is heden de Heiland geboren, namelijk Christus, de Heere, in de stad van David. En dit zij u het teken: Gij zult het Kind vinden in doeken gewikkeld en liggende in eene kribbe.”

Nauwelijks was de hemelse boodschapper uitgesproken of een talrijke menigte engelen, een grote hemelse legermacht, was bij hem. En over het stille veld van Efratha klonk het jubelende loflied van de

hemelbewoners, klonk de engelenzang: „Ere zij God in den hoge, en vrede op aarde voor mensen des welbehagens.”

Verwonderd en verblijd luisterden de herders

Toen verdween het licht — de hemel had zich achter de engelenscharen gesloten en opnieuw lag het veld in zwiigende rust.

Maar de herders bleven niet in deze eenzaamheid. Vol waren hun harten van de heerlijke boodschap, dat Gods belofte vervuld was; dat de Zaligmaker geboren was Vol waren hun harten van verlangen, om het Kind te zien, waarvan de engelen gesproken hadden.

Haastig stonden ze op en sloegen de weg in naar Bethlehem, naar de stad van David. Daar vonden ze in de stad Maria en Jozef, en het Kind liggende in een kribbe. Daar vertelden ze het wonder-heerlijke verhaal van de engelenverschijning, de engelen-boodschap, het engelen-lied En toen ze weer naar hun kudden terugkeerden, loofden en prezen ze God, om alles, wat ze hadden gehoord en gezien, gelijk het hun gezegd was.

De wondere Kerstnacht was voorbij, was dagen en weken geleden. Nog waren Jozef en Maria met het Kind Jezus in Bethlehem. Vanuit Bethlehem gingen ze naar Jeruzalem. Want in de tempel moest iedere eerstgeborene uit elk Israëlietisch gezin aan den Heere worden voorgesteld. Al de eerstgeborenen onder Israël waren des Heeren bijzonder eigendom: dat was zo sedert de grote Paasnacht, toen God de eerstgeborenen in Egypteland gedood had, om den Farao er toe te brengen, het volk Israël uit Egypte te laten wegtrekken. De eerstgeborenen der Israëlieten had de slaande engel toen gespaard, maar sedert die dag behoorden die eerstgeborenen in bijzondere zin den Heere toe.

En daarom moesten ze door een offer worden gelost, worden vrijgekocht.

Dat offer, die lossing gingen Jozef en Maria ook voor den Heere Jezus brengen. Tegelijk zouden zij dan het offer geven, dat nodig was voor de reiniging van Maria; het offer, dat iedere moeder in Israël brengen ging, wanneer ze van God den Heere een kindje had gekregen.

Groot was de gave niet, die Jozef en Maria schenken konden. Zij brachten het offer van de armen: een paar tortelduiven of twee jonge duiven.

Ze beklommen de tempelberg; Maria droeg het Kind Jezus. Bij den priester kwamen ze — die nam hun offer aan, om het den Heere aan te bieden. En terwijl ze nog in de tempel waren, kwam een oude man naar hen toe: Simeon, een grijsaard, rechtvaardig en vroom; een grijsaard, die een bijzondere belofte van den Heere gekregen had. Eén groot verlangen kende Simeon: het verlangen, om vóór hij stierf den Messias, den beloofden Verlosser te mogen aanschouwen. God had hem toegezegd, dat dat verlangen vervuld worden zou: dat hij de dood niet zou zien, eer hij den Christus des Heeren gezien had.

De Heilige Geest bracht Simeon in de tempel, juist toen Jozef en Maria daar waren met het Kind, dat de Heere aan Maria gegeven had; met het Kind, waarvan Gabriël had gezegd, dat het was de Zoon van God.

De oude Simeon kwam naar de kleine groep toegelopen. Hij nam het Kind uit Maria's armen. Een groot geluk doorstroomde hem: hier was de Beloofde! God had Zijn woord waar gemaakt. En vol dankbare blijdschap loofde Simeon God en zeide: „Nu laat Gij, Heere, uwen dienstknecht gaan in vrede, naar uw woord, want mijne ogen hebben uw heil gezien, dat Gij bereid hebt voor het aangezicht van alle volken: licht

tot openbaring voor de heidenen en heerlijkheid voor uw volk Israël.”

Jozef en Maria verwonderden zich over wat Simeon sprak.

Hoe kòn hij weten, Wie dit Kind was, anders dan door een openbaring des Heeren? De Heere had hem geopenbaard, dat dit Kind het heil, de zaligheid zou brengen aan alle volken. Al zou dat gaan door een weg van lijden en sterven. Al zou dat heil worden verworven aan het kruis

Ook van dat lijden sprak Simeon. Hij voorzegde Maria, dat een zwaard door haar eigen ziel gaan zou, dat zij smart zou gevoelen om wat haar Zoon zou lijden. Want slechts door lijden heeft de Heiland de heerlijkheid verworven: de heerlijkheid, die eens geschonken worden zal aan elk, die in Hem gelooft; de heerlijkheid, die Hijzelf zou ontvangen en ontvangen heeft, dáárin, dat God hem de heerschappij schenkt over de ganse schepping.

Nog eens zal een loflied klinken. Johannes verhaalt daarvan in het laatste Bijbelboek, de openbaring van Jezus Christus, welke Hij door de zending van zijn engel aan zijn dienstknecht Johannes heeft te kennen gegeven.

In een visioen, dat hem op het eiland Patmos geschonken werd, zag Johannes de hemel geopend. Daar aanschouwde hij God op Zijn troon, en òm Gods troon de vertegenwoordigers van de engelen, de schepping en de kerk. In de rechterhand van Hem, Die op de troon zat, aanschouwde Johannes een boekrol, met zeven zegelen verzegeld. Die boekrol bevatte het raadsplan Gods met de schepping. En niemand werd waardig bevonden de zegelen te verbreken en de rol te openen, dan het Lam, dat daar stond met de tekenen van Zijn dood; dan het Lam, staande als geslacht

34